

POETERNA FRÅN TRELLEBORG - PÅ ALBANSKA

POETËT NGA TRELLEBORGU - NË SHQIP

I URVAL AV

ZGJODHI

AGNETHA ÅKERSSON-SVENSSON

ÖVERSÄTTNING AV

PËRKTHEU

**HAJDIN ABAZI
ULLMAR QVICK**

Boken är tryckt med hjälp av ABF, i Trelleborg, Sverige

Libri u botua me ndihmën e ABF-it, në Treleborg, Suedi

UTGIVEN AV TIDSKRIFTEN DRITA I TRELLEBORG, SVERIGE

BOTIM I REVISTËS "DRITA" NË TRELLEBORG, Suedi

•

POETERNA FRÅN TRELLEBORG- PÅ ALBANSKA
POETËT NGA TRELEBORGU - NË SHQIP

I URVAL AV

ZGJODHI

AGNETHA ÅKERMAN-SVENSSON

KORREKTURLÄSARE

för dikterna och andra texter på svenska språket

KORREKTORË, për poezitë dhe tekstet tjera në suedisht

Agnetha Åkerman-Svensson

Ullmar Qvick

Hajdin Abazi

Agim Mazari

Dataansvarig

Kompjuterizimi

Frashër Oseku

Boken är tryckt med hjälp av ABF, i Trelleborg, Sverige

Libri u botua me ndihmën e ABF-it, në Treleborg, Suedi

Till tryckning januari 2010

U dorëzua në shtyp në janar të vitit 2010

UTGIVEN AV TIDSKRIFTEN DRITA I TRELLEBORG, SVERIGE

BOTIM I REVISTËS "DRITA" NË TRELEBORG, Suedi

UPPLAGA 1000 ex.

TIRAZHI 1000 copë

Ett stort tack för all hjälp till:

Lars-Olof Åberg

och

styrelsen i ABF

Trelleborg, Sverige

S H E F K I O S E K U

**Chefredaktör för den albanska Tidskriften
Drita i Trelleborg, Sverige**

Për ndihmën e pakursyer, e falenderoj për zemërsisht:

Lars-Olof Obergun

dhe

kryesinë e ABF-it

të Treleborgut

Kryeredaktori i Revistës "Drita", në Treleborg, Suedi

S H E F K I O S E K U

INGRID MALMQVIST

STÄMNINGAR

Ser från mitt fönster
denna morgon
två människor och en hund
längs strandstigen
svarta silhuetter mot
rödgul himmel blåblått hav
morgon

där går jag
längs strandstigen
mitt på dagen
vitljus himmel blankt hav
tungastenar sväljer
djupa klunkar
svartblankt vatten
en människa
ingen hund

änderna tecknar
spröda svarta linjer
i silverytan
som speglingar av
jetplanens vita spår
i ljusblå rymd.

INGRID MALMKVIST

FTESË

Shikoj nga dritarja ime
këtë mëngjes
dy njerëz dhe një qen
përgjatë rrugëzës në plazh -
silueta të zeza kundër
qiellit të kuqërremtë detit kaltrosh
mëngjes

aty ec unë
përgjatë rrugëzës në plazh
në pikë të ditës
qiell i ndritshëm det blank
gëlltit gurë të rëndë
gllënjka të thella
ujë e zi
një njeri
asnjë qen

skajet vizatojnë
linjat e zeza, të brishta
në sipërfaqen e argjendtë –
si pasqyrime
gjurmësh të bardha të aeroplanëve
në gjithësinë gri

FRÅGAN

Var vill du bo?

Så långt söderut som möjligt
där havet lyser blått
och gräset grönskar
trots vintertid.

Där persiljan överlever
under en gammal kofta.

Där himlen tar över,
horisonten är låg
och jorden böjer ryggen.

Där solen lägger ut
en bländande landgång
från strandkanten
över vattnet
till sitt brinnande himlaskepp.

PYETJA

Ku ke dëshirë të banosh?
Sa më larg të jetë e mundur në jug.
Atje ku deti shkëlqen kaltërsi
dhe bari gjelbëron
edhe në kohë dimri.
Atje ku majdanozi mbijeton
nën një triko të vjetër.
Atje ku qielli sundon,
horizonti është i ulët
dhe toka e lakon kurrizin.
Atje ku dielli vendos
një shteg verbues
prej këndit të plazhit
sipër ujit
deri te anija e tij qiellore që digjet.

ETT INSTRUMENT

Jag vill vara ett instrument.
Jag vill ligga under en haka
hållas om halsen
vibrera av toner
rena, djupa.
Jag vill vara ett instrument
klanglåda under spända strängar
strukna av tagel
vill jag vara.
Silverblått klinga,
i umbra sjunka,
måla hela skalan.
Ett instrument vill jag vara

NJË INSTRUMENT

Dua të jem një instrument
Dua të shtrihem nën mjekërr
të mbahem për qafe
të drithëroj nga tingujt
e pastër, të thellë.
Dua të jem një instrument.
Kuti tingujsh nën tela të shtrënguar
fije nga qime kuajsh
dua të jem.
Tringëllimë gri-argjendtë
të zhytem në bojë dheu,
të lyejë tërë kokën.
Një instrument dua të jem.

GULLAN HEDGREN

STILLHET

Jag gick in i en värld full av sinnen
människor var där
ändå stillhet och ljud som studsade dovt
grottformationer
grottmänniskor som mäktiga stalaktiter
kände mig famnad av kärlek
stod mitt i grottans puls
gick in i bultande vita väggar med mjukt underlag
vitt som ekade
detta var övermäktigt
jag var en varelse där
bland andra
gick försiktigt
kände mig för
mitt i centrum var jag skyddad

GULAN HEDGREN

QETËSI

Hyra në botën shqisore
njerëzit qenë aty
megjithatë qetësi dhe zë që jehon shurdhër
formacione shpellash
njerëz shpellash si stalaktite të fuqishme
u ndjeva i përqafuar nga dashuria
qëndroja në epiqendër të pulsit të shpellës
hyra në mure të bardha e kumbuese me sipërfaqe të butë
bardhësi që jehonte
kjo qe tepër e fuqishme
unë isha një qenie atje
në mes të tjerave
ecja me kujdes
prekja
mu në qendër isha i mbrojtur

EN ANNAN PLANET

Vid inträde från jord till blå himmel
vita papper
snö som virvlande flingor
träd gjorda av människohänder
klättrande uppåt mot himlen
något luddigt som berörde
bara svepte förbi
allt så bräckligt
ett landskap med ömhet
vitt mot vitt
så skinande nästan kyligt men ändå med värme
böcker att läsa eller ses som skulpturer
papper brända som symboler
så vackra att det smärtade
en matta av spik för att stoppa något
sax som klipper
nålar av säkerhet
stickor som brinner
blad som rakar...

NJË PLANETË TJETËR

Në hyrje nga bota në qiellin e kaltër
letra të bardha
borë si cifla shakulluese
drunj të bërë nga duart e njeriut
drunj që ngjiten drejt qiellit
diçka e pushtë që të prekte
vetëm vrulloi përskaj
gjithçka aq e brishtë
një natyrë me ëmbëlsi
bardhësi kundër bardhësisë
aq shndritëse, thuajse e ftohtë e megjithatë e ngrohtë
libra për lexim ose për t'i parë si skulptura
fletë të djegura si simbole
aq të bukura sa të shkaktonin dhembje
një qilim me gozhda për të ndalë diçka
gërshërë që presin
gjilpëra të sigurisë
bujashka që digjen
brisqe që rruajnë...

NÄRHET

Nära närheten
nära gemenskapen
nära skratten
nära sorgen
nära drömmarna
nära värmen
nära stillheten

nära minnena
nära sammanhangen
nära seendet
nära samtiden
nära barnen
nära barnbarnen
nära öppenheten

nära trösten
nära samtalen
nära solen
nära skönheten
nära lusten
nära medgången...
nära mislyckandet
nära vännerna
nära kärleken
nära enkälheten
nära närheten

AFËRSIA

afër afërsisë
afër miqësisë
afër qeshjes
afër pikëllimit
afër ëndrrës
afër ngrohtësisë
afër qetësisë

afër kujtimit
afër lidhjes
afër shikimit
afër bashkëkohësisë
afër fëmijëve
afër nipave
afër çiltërsisë

afër ngushëllimit
afër bisedës
afër diellit
afër bukurisë
afër kënaqësisë
afër suksesit
afër dështimit
afër miqve
afër dashurisë
afër thjeshtësisë
afër afërsisë

MARGARETA SEGERHAGEN

DEN HELANDE KRAFTEN

själens boning
den innersta kärnan
skapelsens kraft och energi
den helande kraftens ljus
omfamnar
likt en varm sommarvind
ger fritt flöde åt drömmar
verklighet
kärlek -
hjärtats lugna slag
befriande
berusande
lyssnande till signalerna
i det inre
fångar det tredje ögat
en ljuskrans
kring skapelsens skönhet

MARGARETA SEGERHAGEN

FUQIA SHËRUESE

banesa e shpirtit
bërthama më e brendshme
fuqia dhe energjia e krijuesit
drita e fuqisë shëruese
përqafon
si një erë e ngrohtë vere
i jep rrjedhë të lirë ëndrrave
realitetit
dashurisë -
rrahja e qetë e zemrës
çliruese
dehëse
dëgjon sinjalet
e brendshme
e kap syrin e tretë
një kurorë drite
përqark bukurisë së krijuesit

TANKEN

det bara sker
som en blixtnedslår den ned
på djupet i din själ har den fäste
dyker upp när det passar
kloka ord, omtumlande, sökande
verklighet
känsla,
finns inte
ändå finnas
vara -
blixten slog ned
tanken försvann
vem är du
vem är jag
tankar kommer och går
hänsynslöst irrande
förtrollande
omfamnande
i tanken vara, stanna
uppleva
allt finns där
i väntan

MENDIMI

ndodh vetëvetiu
goditë si një vetëtimë
në thellësi të shpirtit tënd e ka çerdhen
shfaqet kur i duket e përshtatshme
fjalët e mençura, tronditëse, kërkuese
realiteti
ndjenja,
nuk ekziston
megjithatë ekziston
janë -
vetëtima godit
mendimi zhduket
kush je ti
kush jam unë
mendimet vijnë e shkojnë
sorollaten pakujdesshëm
magjepsëse
përqafuese
të jesh në mendime, të ndalesh
të përjetosh
gjithçka është aty
në pritje

HAVET

Det oändliga mäktiga
bjuder tjusarkraft
väcker fantasi och glädje
vågornas mjuka svall
kallar på uppmärksamhet
det glittrar och lyser i horisonten
solen leker tittut med dess spraklande färger
utmed stranden fåglarna slåss om fångsten
bevakar sina revir
den solmättade sanden värmer bara fötter
skänker ro och stillhet

Det starka härskande havet
ropar ut i natten
var rädd om mig
och allt som finns häri
du människa råder inte allena
över land och hav
hör musiken som bjuds vida omkring
en skönare musik med underjordiska toner
står ej att finna på annan plats
stanna upp

lyssna
lär att älska
omfamna det sköna
upplev känslan berusa
var rädd om mig

DETI

Fuqi e pambarim
jep fuqi demi
zgjon fantazi dhe gëzim
e forta, e buta dallgë e valëve
e tërheq vëmendjen
shkëlqen dhe shndrit në horizont
dielli luan kukas me ngjyrat shpërthyes
përgjatë plazhit zogjtë përleshën për gjahun
ruajnë trojet e tyre
rëra e ngopur me diell nxeh këmbët e zbathura
dhuron qetësi dhe prehje

Deti i fuqishëm, sundues
klithë natën
kujdesu për mua
dhe gjithçka që është këtu
ti njeri nuk sundon gjithçka
mbi tokë dhe det
dëgjoje muzikën që jepet aty për rreth
një muzikë më të bukur me tone nëntokësore
nuk mund të gjendet në ndonjë vend tjetër
ndalu

dëgjo
mësoju të më duash mua
përqafoje të bukurën
përrjeto ndjenjën dhe dehu
druaj nga unë

BERTIL FALK

all tvekan närmar sig slutet

dags att handla
gjuta liv i trolska drömmar
förverkliga paradiset
eller katastrofer

övervägandet är gjort
varje drag är utmejslat
ur graniten

all tvekan närmar sig slutet
beslutet är slutet

BERTIL FALK

dyshimit të plotë po i afrohet fundi

koha për të vepruar
për t'u dhënë jetë ëndrrave magjike
për ta bërë realitet parajsën
ose katastrofat

vlërësimet janë bërë
çdo shenjë është gdhendur
nga graniti

dyshimit të plotë po i afrohet fundi
vendimi është fundi

en stilla skymt av trots

i vinddraget
som snuddar vid gardinen
och dagen är inte längre
lika händselös som i går

jag nystar på olösta gåtor
i morgon går tåget hem till dig

Për një çast u paraqitje një rebelim

në lëvizjen e erës
që prek perdet
dhe dita nuk është më
njëlloj e pa ngjarje si dje

unë po e mbështjellë fillin e enigmave të pazgjidhura
nesër shkon treni në shtëpi time

nästan älskad uthärdar konstnären

sin berömmelse
utan att bekänna färg

att måla är ett spel
med livet som insats

man färglägger inte sin fantasi
innan man vet motpartens hand

den som darrar med dragen färg
förråder sin konst
den som blöder alltför rött blod
på den vita snön
ska adlas av konstens guldtyngda drottning

si i dashuruar reziston piktori

famën e vet
pa rrëfyer ngjyrën

të ngjyrosësh është një lojë
me rrezik për jetën

njeriu nuk e ngjyros fantazinë e vet
pa e njohur dorën e tjetrit

kush derdh gjak tepër të kuq
në borën e bardhë
do të fisnikërohet nga mbretëresha
e praruar e artit

BARBRO WALDEMARSDOTTER

EN KYSS

Åh han kysste mig
ända in i själen
gjorde ett stort
hål i magen
Åh Gud, han kysste mig
marken gav vika
himlen rämnade
han kysste mig
mitt hjärta svämmade över
han kysste mig
Gud ...
jag undrar
kan man dö
av lycka
över en
tvååringss kyss

BARBRO VALDEMARSDOTER

NJË PUTHJE

Oh, ai më puthi
gjer në shpirt
bëri një vrimë të madhe
në bark
O, Zot, ai më puthi
toka u shemb
qielli u thye
ai më puthi
zemra ime u përmyt
ai më puthi
Zot...
dua të di
a mund të vdiset
nga lumturia
e një puthjeje
të dyvjeçarit

LILLA ISÄLVA

Lilla isälva
räcker det inte nu
Varför vill du inte
att blommorna ska komma
Måste du blåsa din
iskalla andedräkt
över vintergäck och snödropp
Måste du och dina systrar
dra draperier
framför solen
Lilla isälva
ge dig iväg
till de stora vidderna
du har stannat
alldeles för länge
Gå nu, för vi längtar
efter Flickan Vår.

VITOREZË AKULLI

Vitorëze akulli
a nuk mjafton më
Përse ti nuk do
që lulet të dalin
A duhet të frysh
me frymëmarrjen tënde të akullt
mbi akonite dimri dhe lulebore
A duhet ti dhe motrat tuaja
t'i lëshoni perdet
para diellit.
Vitorëze akulli
ik, shko
te fushat e paana
ku ke qëndruar
gjatë, tepër gjatë
Ik tash, se na ka marrë malli
për Çupëzën Pranverë.

OH, DU MÅS

Oh, du mås vad jag avundas dig
dina vingar
när jag ser hur du dig upp
i luften svingar
ville jag vara som du
att vila på uppvindar bara
och genom luftströmmar
till molnen fara

Hur känns det att se ned på
tvåbenings skara
och veta att som du kan de
aldrig vara
de har inga vingar
ingen fjäderskrud
och aldrig kommer de så nära
som du till - Gud

OH, TI PULËBARDHË

Oh, ty pulëbardhë sa ta kam zili
flatrat tua
kur të shoh se si ti ngjitesh përpjetë
dhe në ajër valvitesh
do të doja të isha si ti
të pushoja në fluturimin kundër erës
dhe përmes rrymave të ajrit
të udhëtoja deri te retë

Vallë, ç'ndjenjë është të shohësh poshtë
masën dykëmbëshe
dhe ta dish se sikur ti ata
kurrë nuk mund të jenë
ata nuk kanë flatra
as pendë jo që motit
dhe kurrë nuk mundën si ti
t'i afrohen Zotit

BIRGITTA NILSSON

GLÄDJESTENEN

Kasta en sten i havet
nedslaget
sprider sig som ringar
på vattnet

Kasta en glädjesten
in bland dina vänner
nedslaget
sprider sig som glädjeringar
i människohavet
och du själv
översköld av glädje
får hundrafalt igen.

BIRGITA NILSON

GURI I GËZIMIT

Hidh një gur në det
goditja
përhapet si unazat
në ujë

Hidh një gur gëzimi
në mes të miqve tuaj
goditja
përhapet si unaza gëzimi
në detin njerëzor
dhe ti vetë
i përmbytur nga gëzimi
fiton përsëri njëqindfish.

UNDERBART ÄR KORT

Underbart träffa poesivänner
tanken lyfter
världen vidgas
och
det går att andas

E MREKULLUESHMJA ËSHTE E SHKUTËR

E mrekullueshme të takosh miq të poezisë
mendimi lartësohet
bota zgjerohet
dhe
mund të merret frymë lirshëm

ÖNSKAN

Jag önskar alla människor
vara inneslutna
i påskmysteriets ljusring
att ha annat något
av tillvarons hemligheter
Det är samma asfalterade gata
till ICA närlivs
samma väg till soptunnan
samma kamp
i tillvarons grottekvarn
Men ändå är allt förändrat
du bär ett ljus i ditt inre
ett ljus bortom ljuset.

DËSHIRA

Dëshiroj të gjithë njerëzit
të jenë të mbyllur
në unazën e dritës së Misterit të Pashkëve
të kesh diçka tjetër
nga fshehtësia e ekzistencës
Është po ajo rrugë e asfaltuar
deri te supermarketi ICA *
po ajo rrugë deri te koshi i bërllokut
e njëjta luftë
në mullirin e shpellës së ekzistencës
Megjithatë, gjithçka është ndryshuar
ti bart një ditë në brendi
një dritë përtej dritës

* ICA – supermarketi i gjërave ushqimore

AGNETHA ÅKERMAN SVENSSON

HÄR GÅR VI

Här går vi
mitt i allting
utan att lägga märke till
den frånvarande
tystnaden och fågelsången

Här går vi
precis som tiden
mot våra ständiga mål
som om det vore
den enda meningen

AGNETA OKERMAN SVENSON

KËTU ECIM NE

Këtu ecim ne
Në mes të gjithçkaje
pa e hetuar aspak
mungesën
e heshtjes dhe këngën e zogut

Këtu ecim ne
mu si koha
drejt caqeve tona të përhershme
thua se ajo është
kuptimi i vetëm

ORDREGN

Orden måste
få regna bort

Alla tunga ord
jag inte vill bära
med mig

Inga stanna kvar
skada något

Det sinnliga
det vackra
Stanna

SHI FJALËSH

Fjalët duhet
të rigojnë

Të gjitha fjalët e rënda
që nuk dua t'i bartë
me vete

Të mos mbetet asgjë
që dëmton

Sensualja
e bukura
të mbetet

FÖRLORADE ILLUSION

Förut tänkte jag framåt
nu ofta bakåt

Förr fylldes längtan
av drömmar
nu är drömmarna
illusioner

Evig väntan
på flaskposten
som aldrig kommer

Och när den flöt iland
var den inte äkta

ILUZION I HUMBUR

Më parë të ardhmen shpesh e mendoja
tash më shpesh të shkuarën

Dikur malli mbushej
nga ëndërrat
tash ëndërrat janë
iluzione

Pritje e përjetshme
e postes me shishe
që kurrë nuk vie

Dhe kur shishja doli në breg
nuk ishte ajo e vërteta

JÁNOS KATÓ

ELEGI

Du och Din familj välkomnade oss
nybörjarsvenskar, blivande grannar,
med en bukett blommor
och en positiv Sverigebild.
Den gröna grinden mellan oss
var alltid öppen för nya ord,
missförstånd, skratt och goda råd.
Du gick nu blott ur tiden, kära vän
ty i vårt minne är du kvar
som solsken i trädens årsringar
efter härliga vårar
och underbara somrar.

JÁNOS KATÓ *

ELEGJI

Ti e familja jote na uruat mirëseardhje
ne suedezëve rishtarë, fqinjëve të ardhshëm,
me një buqetë lulesh
dhe me Pikturë pozitive të Suedisë.
Rrethoja e gjelbër ndërmjet neve
me portën e saj gjithmonë të hapur për fjalë të reja,
keqkuptime, qeshje dhe këshilla të mira.
Tash ti ike nga koha, mik i dashur
Megjithatë, ti je në kujtesën tonë
si rreze dielli në unazat e viteve të pemës
pas pranverave të bukura
dhe verave të mrekullueshme

* Poeti është me origjinë hungareze

Jag sörjer inte de
för vilka jag är död.

**Nuk mbaj zi për ata
për të cilët unë jam i vdekur**

Jag köpte ett äppelträd
och rötterna följde med.
Det som stannade kvar
hos försäljaren
var rotlösa penningar.

E bleva një rrënjë molle
dhe rrënjët erdhën me to
Ajo që mbeti
te stërshitësi
ishin paratë - pa rrënjë.

LINDA ÅBERG

JAG MÅLAR

Jag målar vallmon röd
på den gula rapsen.

Sedan målar jag lätta vita moln
på den ljusblå himlen.

Längst bort målar jag en liten vit kyrka.

Fram till kyrkan målar jag en allé av pilträd,

Vid kyrkan lägger jag en äng där hästar betar.

Det går ett par timmar, tillslut är jag nöjd.

Suckar djupt tillfredställd.

Packar ihop mitt staffli och går hem.

Men verkligheten är ändå vackrast.

LINDA OBERG

PIKTUROJ

Pikturoj lulëkuqet me të kuqen
në rrepicë vaji të verdhë.
Pastaj pikturoj retë e lehta e të bardha
në qiellin e kaltërt të çelët.
Më tej pikturoj një kishë të vogël të bardhë
Deri te kisha pikturoj një ale me shelgje
Afër kishës e vendoi një arë ku kuajt hanë bar.
Kalojnë disa orë, më në fund jam e kënaqur.
Ofshajë e lumtur.
Mbledh këmbalecin dhe shkoj në shtëpi.
Megjithatë, realiteti është më i bukur.

ÅLDER HAR INGEN BETYDELSE

Det är vackrast när det skymmer, säger de som vet.
Därför släcker jag ner ett par lampor innan du kommer,
så att du inte ska se alla mina skavanker och rynkor,
försöker gömma mig i dunklet.
Kammar håret en sista gång, hör sedan att du ringer på dörren.
Hjärtat bultar vilt och kinderna känns heta.
Min kropp som jag försökt klä upp så gott det går.
Men du hinner inte mer än komma in,
förrän du tändert stora lampan i hallen.
Tittar på mig noga och du ler med hela ansiktet.
Innan du tar mig i famn och kramar mig hårt.

MOSHA NUK KA ASNJË DOMETHËNIE

Më së bukuri është kur bie terri, thonë ata që e dinë.
Ndaj i fiku llambat para se ti të vish,
që të mos i shohësh të çarat dhe rrudhat,
provoj të fshihem në errësi.
Kreh flokët për herë të fundit, pastaj dëgjoj kur t'i i bie ziles së derës.
Zemra rrah me egërsi dhe faqet më nxehen.
Trupi im që u mundova ta vesh sa më mirë që munda.
Mirëpo, sapo të futesh brenda
sakaq e ndez llambën në korridor.
Më shikon me kujdes dhe qesh me tërë fytyrën
Para se të më marrësh ngryk dhe të më përqafosh fort.

EN LÅNG TANKE RÄCKER LÄNGE

Det är svårt att skriva kort,
när man är så lång som jag.
Det är svårt att vara kortfattad,
när jag har så mycket att berätta.
Det är ännu svårare att låta bli skrivmaskinen,
när min laptop jobbar så mycket snabbare.
På att avsluta denna lagom korta dikten,
som försöker fånga in den långa tanken.

MENDIM I THELLË JETON GJATË

Është vështirë të shkruash shkurt,
kur je aq e gjatë si unë.

Vështirë është të jesh e shkurtër,
kur ke aq shumë për të treguar.

Edhe më e vështirë është të mos e prekësh makinën e shkrimit,
kur laptopi im punon shumë shpejtë.

Për ta përfunduar këtë poezi mesatarisht të shkurtë,
që provon ta kapë mendimin e thellë.

MATS LARSSON

HAVET

Tyst rullar vågen in
böljar, slår
sandens mjuk
mellan fingrar känns

Havet talar till oss
sitt mörka budskap
oro, ångest dämpar

Finns där alltid
Alltid funnits

Känner vattnet
vått, kallt
ändå värme

Vad säger det?
Avgör du eller jag
Det, bara finns

Det
är dess budskap
har så varit
från början
blir så alltid

MATS LARSON

DETI

Heshturazi rrotullohet
vala
dallgëzohet, godet
rërën butë
ndjehet midis gishtrash

Deti na e thotë
kumtin e vet të zi
shqetësimi, ankthi mbyten

Aty është prore
Prore ishte

E ndjej ujët
e lëngësht, të ftohtë
e megjithatë i nxehtë

Ç'thua ti?
Vendos ti ose unë
Ajo, thjesht është

Kumti
i tyre
ka qenë ashtu
që nga fillimi
dhe i tillë do të jetë përgjithmonë

TILL MARIE

Som en vind
som en svepande vind
över slätten

Kom Du in
i mitt liv
som en gåva

Som ett solregn
väckte Du upp
mitt liv från slummern

Som ett kid lekfullt
upptäcker naturen
visade Du mig lycka

Som en stråle
sänd av den
flammande solen

Du fann mig
just som jag var
sårbar, oskyddad

Du är min vind
Du är mitt regn
Du är min sol
Du är min

MARISË

Si një erë
si një erë fërfëlluese
mbi arat

Hyre ti
në jetën time
si një dhuratë

Si shkëndijat e diellit
e zgjove Ti
jetën time nga apatia

Si një kec lozonjar
që e zbulon natyrën
ti ma tregove lumturinë

Si një rreze
e dërguar nga dielli
e përflakur

Më gjete
mu ashtu si isha
i lënduar, i pambrojtur

Ti je era ime
Ti je shiu im
Ti je dielli im
Ti je e imja

NATURENS TRYGGHET

Jag ser naturens leende
mot mig
i kvällsbrisens kalla horisont
Skimrar som ett
rosarött lapptäcke
över havets oåterkalliga
rullande vågkullar
Jag ser vindens farväl
böljande, följande
sådesfälten där jag
hemma är.
Hemma, där jag är van att vara
Tryggheten suddas
aldrig ut
Stärks med åren
som gör mig gråare

SIGURIA E NATYRËS

E shoh buzëqeshjen e natyrës
tek vjen drejt meje
filladit të mbrëmjes horizontit të ftohtë.
Llamburit si një
mozaik i bojëgjaktë
sipër kodra valëve
rrotulluese të detit
E shoh lamtumirën e erës
valëzuese, që përshkon
arat e misrit ku
jam në shtëpi.
Në shtëpi, ku e kam zakon të jem
Siguria nuk hiqet
kurrë
Forcohet me vitet
që më bëjnë më të thinjur.

Trelleborg - en kort historisk återblick

Svenska folkets ursprung är germanskt, alltså indoeuropeiskt. För 10 000 år sedan började svenskarna att folkvandra från Tyskland till Trelleborg och byarna runt omkring. Trelleborg är den sydligaste staden i Sverige. Den är belägen vid Östersjön och är den viktigaste hamnstaden som förbinder Sverige med Europa. Denna stad grundades år 1257. Då var Skåne, södra delen av Sverige, fortfarande ockuperat av Danmark. Från och med år 1658 blev detta område befriat och förenat med Sverige.

Trelleborg omtalas redan 1366 som en hamnstad. Från början var staden mest känd som en handelstad för fiske och även en stad med hantverkare. Den första järnvägen byggdes 1875 och gick från Trelleborg till Lund. Från 1897 startade även en ångbåtsförbindelse från Trelleborg till den tyska ön Rügen och staden Sassnitz. Förutom detta finns det idag förbindelser med andra tyska städer, som Travemünde och Rostock.

Den första och mest kända fabriken i Trelleborg är Gummifabriken. Den grundades av Johan Kock år 1905. Idag har staden ett tiotal fabriker. Pergo tillverkar laminatgolv. Heatex tillverkar ventilationsutrustning och har ungefär 40 albaner anställda. Det finns även andra fabriker som Metso Mineral som tillverkar produkter till gruvindustrin. FMT tillverkar dockningsstationer till flygplatser och DUX tillverkar möbler.

Trelleborgs kommun har en yta på 342 km² och har 42 000 invånare. Av dessa bor 27 500 i själva staden. Antalet anställda är 18 225 personer, medan antalet arbetslösa, är endast c:a 4%. Det finns 20 grundskolor, 3 specialskolor samt 30 förskolor och daghem. I grundskolorna undervisas 4133 elever, medan i förskolorna och på daghem går det 2 079 barn. I specialskolorna undervisas 89 elever. Gymnasiet har 15 olika program med 1471 elever. Förutom dessa, har gymnasiet även specialklasser. Där undervisas 78 elever. Det finns även en skola som heter Komvux, en kommunal skola för vuxna. Där fortsätter undervisningen för 741 elever, de som är utan arbete, samt invandrare. Förutom dessa skolor, finns även studieförbundet ABF, som bedriver folkbildning. ABF grundades av arbetarrörelsen 1912. Här utbildas fackföreningarnas arbetare, politiker, pensionärer, handikappade människor med flera. Under året bedrivs 900-1000 studiecirkel och 500-600 kulturprogram inom sitt verksamhetsområde i Trelleborg.

Alla kulturella aktiviteter för albanerna, utgivning av Tidskriften Drita, tiotal poesiböcker, romaner och dokumäntärschildringar som publicerats av Föreningen Drita, har finansierats av ABF.

I Trelleborg bor också danskar, finländare, mecedoner, greker, serber, som har kommit hitt 1960-talet. De flesta blev anställda på olika fabriker.

Innan vi berättar om Albanerna i Trelleborg, börjar vi med att berätta om en ovanlig händelse som är kopplad till Albanien och Prins Vidis smuggling. Detta har Shefki Oseku via arkivet på Trelleborgs bibliotek upptäckt, därefter skrevs det om detta i Tidskriften Drita i Trelleborg, nr 7/1996. Nämligen, att den 09.08.1919 har Prins Vidi tillsammans med några personer och med ett flygplan smugglat varor från Tyskland till Sverige. Två säckar med smycken och olika sorter av värdesaker, som kronor, halsband, ringar med diamanter med mera. Säckarna med varor dumpades från flygplanet nära Böste, en by vid kusten, 8 kilometer öster om Trelleborg. De blev avslöjade av byns fiskare, som anmälde detta till polisen. Smyckena och värdesakerna beslagtogs. Dessa värderades till 10 miljoner euro, med dagens värde. Det blev en rättegång, som publicerades av tidningarna i Sverige och USA. Prins Vidi fick tillbaka säckarna, men han blev dömd för försök till smuggling och fick betala 100 kronor i böter efteråt. Senare skrevs det böcker som beskrev händelsen mer detaljerat. Det finns förvarade dokumenter i tingsrättens arkiv om rättegången. Fastän det har förflutit 90 år, kallas även idag området, där man dumpade säckarna med smyckena, för den "Albanska Kungens Plats".

I början av 1950-talet, kom flyktingar från Albanien, men efter 1990-talet kom albanerna från forna Jugoslavien. Idag finns det ungefär 400 albaner i denna stad. Från Gjakova finns det 9 familjer.

Den första mannen från Gjakova som kom till Trelleborg är Shefki Oseku, modersmåls lärare i albanska språket och jurist. Under augusti månad 1994 startade han den första albanska skolan och grundade Albanska Föreningen Besa. I samma veva grundades i Trelleborg "Kosovas Hjälpfond" och där valdes Naser Hajzeri till ordförande. I samband med krigsutbrottet i Kosova, grundades också fonden "Fosterlandet Kallar" med Naser Bllaca i spetsen. Under åren 1997–1999 genomförde albanerna i Trelleborg många demonstrationer mot den dåvarande serbisak terrorn i Kosova.

Mellan åren 1996 - 2000, utgav han månadstidningen Drita på albanska och svenska, som distribuerades i Europa, Amerika och Australien. Tidskriften utgavs i 26 nummer.

Tidskriften Drita utgav 1997 en poesibok av Shefki Oseku "Ett annat slags ljus". Sedan har denna bok översatts till svenska, tyska, polska och engelska. Under år 2000 utgavs den första albanska romanen i Sverige, med titeln "Förhör", med densamme författaren, Shefki Oseku. Samma år utgavs en poesibok av Shqiptar Oseku: "Själens korsfästelse", medan år 2002 utgav han en boken "Antologi med svensk - albansk poesi" på svenska och albanska språket. Under år 2001 utgav Drita poesiboken "Livets färger",

författad av Esat Cërmjani,. Hazyr Dervishi har under år 2001 utgivit en essä med kritisk gransning av den albanska literaturen: "Statlig konst i den blinda skönhetslitteraturen". År 2004 utgav han romanen "Koden" och romanen "Pocahontas Powhatan" 2008. Ullmar Qvick, den kände svenske albanologen, har utgivit en dokumentärschildring om albanerna "Mer hjältemod än vete". Därefter denna boken översattes på albanska språket av Hajdin Abazi och utgavs av Drita år 2006. Drita har också utgivit boken "Historik om albanska folkdräkter" på svenska och albanska språket där man skildrar den albanska kulturen och dess traditioner från födelsen tills död.

Den 29. 01. 2009, med ABF-s initiativ hölls ett möte med poeterna i Trelleborg och Tidskriften Drita. I detta möte bestämdes att utge denna poesiboken. Närvarande var Sabri Novosella, den politisk aktive man. Under mötet bjöd Sabri in tio poeter från Trelleborg att åka på semester till Spa anläggningen "Nëna Naile", i Klllokot, i Kosova. Detta, sade Sabri, som ett tack för Sveriges godhet, som med sin generositet gav asyl till 50 000 albaner och erkände Kosovos självständighet redan under de första dagarna. Detta erbjudande gav många ovationer från poeterna i Trelleborg, samt även från Redaktionen Drita. Sabris generositet bör ihågkommas. Detta kan vara en uppmaning för alla albanska emigranter, varhelst de än bor.

Redaktionen av Tidskriften Drita, Sverige, den 20.12.2009

Një vështrim i shkurtër mbi Treleborgun

Suedezët janë popull me origjinë gjermane, pra indeoevropianë. Këta para 10 000 vitesh kanë filluar të shpërngulën nga Gjermania për në Treleborg e fshatrat e afërta. Treleborgu është qyteti më jugor i Suedisë, pranë Detit Baltik dhe porti kryesor i këtij vendi për t'u lidhur me Evropën. Ky qytet është themeluar më 1257, atëherë kur Skone, krahina jugore e Suedisë, ende ishte e okupuar nga Danimarka. Tek në vitin 1658 u arrit që kjo krahinë të çlirohet dhe t'i bashkangjitet Suedisë.

Treleborgu qysh më 1366 përmendet si gji detar. Në fillim ishte i njohur si qytet i tregëtisë me peshqi por edhe i zanatçinjve. Hekurudha e parë u vu në qarkullim më 1875, mes Treleborgut e Lundit. Më 1897 hapet edhe linja e rregullt e anijes me avull, mes Treleborgut dhe ishullit të Gjermanisë, Sasnic. Ndërkaq sot ka disa linja që brenda ditës, përveç në Sasnic, shkojnë edhe në qytete tjera gjermane, si Travemunde e Rostok.

Fabrika e parë dhe më e njohur që Fabrika e Gomës, themeluar nga Jan Kok, më 1905. Tani ka me dhjetëra fabrika si Pergo, që merret me prodhimin e dyshemeve, pastaj Hoeatex, prodhon radiatorë, aparate të ndryshme për ajrosje e nxemje, e ku janë të punësuar afro 40 shqiptarë. Ka edhe fabrika tjera si Metso Mineral, prodhon kemikalie, FMT, që i furnizon aeroportet, DUX fabrikë e mobiljeve etj.

Treleborgu i ka 342 km² dhe afro 42 mijë banorë, prej të cilëve 27 500 banojnë brenda në qytet. Të punësuar janë 18.225 veta, kurse të pa punë, janë vetëm rreth 4%, Qyteti i ka 20 shkolla fillore, 3 shkolla speciale, 30 çerdhe e parashkolla. Në shkollat fillore janë 4.133 nxënës ndërsa parashkollorë e në çerdhe janë 2.079 fëmijë. Në shkolla speciale i vijnë mësimit 89 nxënës. Gjimnazi i ka 15 degë të ndryshme, me 1.471 nxënës. Në gjimnaz i ka edhe klasët speciale, ku i vijnë mësimit 78 nxënës. Ekziston edhe një shkollë që quhet Komvux dmth. Shkolla Komunale për Arsimimin e të Rriturve. Këtu mësimit i vijnë edhe 741 nxënës, zakonisht njerëz të moshuar, të papunë, si dhe emigrantët. Përveç këtyre shkollave, ekzistojnë edhe kurset e ABF-it, dmth. të arsimimit popullor. ABF-i u themelua nga Lëvizja Punëtore, më 1912. Në këto kurse arsimohen punëtorët e sindikatave, politikanjtë, pensionistët, invalidët etj. Gjatë vitit mbahen rreth 900-1000 kurse arsimore në kuadër të veprimtarisë së ABF-it në Treleborg si dhe 500-600 programe të tjera kulturore.

Të gjitha aktivitetet kulturore të shqiptarëve i ka financuar ABF-i si psh: kremtat kombëtare, botimin e Revistës "Drita", pastaj dhjetëra libra të ndryshme me poezi, romane e libra të tjerë.

Në Treleborg, banojnë edhe danezë, finlandezë, maqedonë, grekër, serbë, që kanë ardhur këtu në vitet 60-ta. Shumica e tyre janë punësuar nëpër fabrika. Pastaj ka boshnjakë, shqiptarë, arabë, kurdë etj. të cilët kanë emigruar në fillim të viteve 90-ta, për shkaqe politike.

Para se të flasim për shqiptarët e Treleborgut, duhet filluar me një ngjarje tepër të parëndomtë e që lidhet me emrin e Shqipërisë dhe të Princ Vedit. Shefki Oseku e zbuloi nga Arkiva e Bibliotekës së Treleborgut, e pastaj për këtë u shkrua në Revistën "Drita" të Treleborgut, nr. 7/1996, ku në mënyrë të dokumentuar mund të shihet se më 09.08.1919, Princ Vidi, i angazhoi disa njerëz dhe një aeroplan për t'i futur kontrabandë nga Gjermania në Suedi, dy thasë me stolira e margaritarë të ndryshëm: si kurora, xhevahire, unaza me diamante etj. Thasët me stolira u hodhën nga aeroplani në fshatin bregdetar, Bëste, 8 kilometra larg qytetit. Peshkatarët e fshatit menjëherë i hetuan, dhe e lajmëruan policinë. Stolitë u sekustruan. Ato u çmuan në 10 milion evro, në vlerë të sotme. U bë një gjyq, për të cilin shkruan edhe gazetat e Suedisë e Amerikës. Princ Vidi iu kthyen thesarët, por u dënua për tentim kontrabande, në vlerë prej 100 koronash. Pastaj u shkrua libër ku tregohen hollësisht për ngjarjen në fjalë. Ekzistojnë dokumentet e gjyqit, të ruajtura me pedantëri. Ndonëse kanë kaluar 90 vite, vendi ku u hodhën thasët me stolira edhe sot nga qytetarët quhet "Trolli i Mbretit të Shqipërisë".

Ndërkaq, në fillim gjatë viteve 1950-1966, u vendosën këtu të ikur nga Shqipëria. Por gjatë viteve 1990-2009 vijnë shqiptarë nga ish Jugosllavia. Sot janë afro 400 shqiptarët në këtë qytet. Nga Gjakova janë 9 familje.

Gjakovari i parë që u vendos në Treleborg është Shefki Oseku, profesor i gjuhës shqipe e jurist. Ky në gusht të vitit 1994 e hapi shkollën e parë shqipe dhe e themeloi shoqatën "Besa". Po ato ditë në Treleborg u themelua Fondi i Qeverisë së Kosovës, me Naser Hajzerin në krye. Disa vite më pas, kur shpërtheu lufta në Kosovë, u themelua edhe fondi "Vendlindja Thërret", me kryetar Naser Bllacen. Gjatë viteve 1997-1999, shqiptarët e Treleborgut organizuan shumë demonstrata kundër terrorit të atëhershëm serb në Kosovë.

Gjatë viteve 1996 - 2000, ky e botoi Revistën e përmuajshme "Drita", në shqip - suedisht, e cila shpërndahej në Evropë, Amerikë, Australi dhe doli në gjithsej 26 numra.

Më 1997 Revista "Drita", e botoi librin me poezi të Shefki Osekut "Një lloj drite tjetër". Më pas ky libër u përkthye në gjermanisht, suedisht, polonisht dhe anglisht. Në vitin 2000 u botua romani i parë i shkruar në shqip, në Suedi, me titull: "Hetimet", me autor Shefki Osekun. Po në këtë vit u botua vepra poetike nga Shqiptar Oseku: "Kryqesi i shpirtit" ndërkaq, në vitin 2002 po ky autor botoi librin: "Antologjia e poezisë shqipe e suedeze", shqip

- suedisht. Në vitin 2001 "Drita" e botoi librin me poezi "Ngjyra jete", shkruar nga Esat Cërmjani, pastaj Hazyr Dervishi më 2001 e ka botuar kritikën letrare – eseistike: "Arti shtetëror i letërsive të verbra", romanin "Kodi", botuar më 2004, si dhe romanin "Pocahontas Powhatan", botuar më 2008. Ulmar Kvik, albanologu i mirënjohur suedez, më 2004 e ka botuar një tregim të letrarizuar për shqiptarët, veprën "Më shumë heroizma se sa grurë". Kjo vepër pastaj u përkthye nga Hajdin Abazi dhe u botua në shqip nga "Drita" në vitin 2006. Po në këtë vit "Drita" e ka botuar veprën "Historia e veshjeve popullore shqiptare" ku pasqyrohen veshjet popullore, pastaj traditat e kultura shqiptare, që nga lindja deri në vdekje.

Me dt. 29. 01. 2009, me inisiativën e ABF-it, u mbajt një takim mes poetëve të Treleborgut, dhe Revistës "Drita", e ku u vendos për botimin e kësaj përmbledhjeje me poezi. Aty qe i pranishëm edhe Sabri Novosella, veprimtar. Sabriu i ftoi 10 poetët e këtij qyteti që falas të shkojnë për rekreacion e pushim në Banjën "Nëna Naile" të Klllokotit, në Kosovë. Kjo, tha Sabriu, bëhet në shenjë mirënjohjeje e falenderimi për Suedinë, shtet ky që me zemërgjerësi u dha azil 50 mijë shqiptarëve, dhe së fundi e njohu Pavarësinë e Kosovës, që në ditët e para. Kjo ofertë u pritë me duartrokitje nga poetët suedezë të Treleborgut si dhe nga Redaksia e "Dritës". Gjesti i bujarisë së Sabriut meriton të përsëndet. Le të jetë kjo një nxitje për të gjithë emigrantët shqiptarë, kudo që ndodhën.

Redaksia e Revistës "Drita" Treleborg, Suedi, më 20.12.2009

POETERNA FRÅN TRELLEBORG- PÅ ALBANSKA

POETËT NGA TRELLEBORGU - NË SHQIP

I URVAL AV

ZGJODHI

AGNETHA ÅKERSSON-SVENSSON

ÖVERSÄTTNING AV

PËRKTHEU

**HAJDIN ABAZI
ULLMAR QVICK**

UTGIVEN AV TIDSKRIFTEN DRITA I TRELLEBORG, SVERIGE

BOTIM I REVISTËS "DRITA" NË TRELLEBORG, SUEDI

•

POETERNA FRÅN TRELLEBORG - PÅ ALBANSKA

POETËT NGA TRELEBORGU - NË SHQIP

I URVAL AV

ZGJODHI

AGNETHA ÅKERMAN-SVENSSON

KORREKTURLÄSARE

för dikterna och andra texter på svenska språket

KORREKTORË

për poezitë dhe tekstet tjera në gjuhën suedeze

Agnetha Åkerman-Svensson

Ullmar Qvick

Agim Mazari

Dataansvarig

Kompjuterizimi

Frashër Oseku

Boken är tryckt med hjälp av ABF, i Trelleborg, Sverige
Libri u botua me ndihmën e ABF-it, në Treleborg, Suedi

Till tryckning januari 2010

U dorëzua në shtyp në janar të vitit 2010

UTGIVEN AV TIDSKRIFTEN DRITA I TRELLEBORG, SVERIGE

BOTIM I REVISTËS "DRITA" NË TRELEBORG, SUEDI

UPPLAGA 1000 ex.

TIRAZHI 1000 copë

INNEHÅLLET – PËRMBAJTJA

INGRID MALMQVIST.....	
GULLAN HEDGREN.....	
MARGARETA SEGERHAGEN.....	
BERTIL FALK.....	
BARBRO WALDEMARSDOTTER.....	
BIRGITTA NILLSSON.....	
AGNETHA ÅKERMAN-SVENSSON.....	
JANÓS KATÓ.....	
LINDA ÅBERG.....	
MATS LARSSON.....	
Trelleborg - en kort historik återblick.....	
Një vështrim i shkurtër historik mbi Trelleborgun.....	